

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorii soției, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețulu pnenumeratiunei pentru Săbiu este pre anu 7 fl. v. n., ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 84.

ANULU XXIII.

Săbiu 23 Octomvre (3 Nov.) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. óra pre o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime. și tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a două óra cu 5 1/2, cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. n.

Reflesioni la reflessiunile despre arondare.

Este esplicabile lucru cându vedem ca o natiune si apara interesele ei, si pâna la o anumita mesura, gasimu apararea intereselor nationale laudabile, ba o numeramu intre virtutile politice. Inse, cându apararea se specializéza asiá de tare, încátu se aduce pre sine ins'a-si in conflictu cu alte interese, totu asiá de indispensabile, ba cându pre ceste din urma le ignoréza cu totul, atunci apararea nu mai este aparare, ci unu atacu alu intereselor ignorate.

Astufeliu este si procesulu ce se desfasuira dinaintea noastră de cându conlocuitorii nostri sasi din fundulu regiu au inceputu a decretá prin majoritátile lor artificiale, in districtele si scaunele numite sasesci, deputatiuni si representatiuni la regimu si la Majestate, cu scopu de a intreveni pentru susu-tienerea intacta a jurisdicțiunilor lor, asiá dupa cum lea nascutu seculii, in cari in florí apasarea unei părți a populatiunei tieriei noastre asupr'a celeilalte. Tóte aceste se intempla la simpl'a fama, ca guvernulu are de cugetu a arondá jurisdicțiunile altufeliu de cum au fostu pâna acum arondate.

Cându conlocuitorii sasi aru protestá contra unei arondári proiectate deja, din carea sa se véda ca nu corespunde unei administratiuni mai inlesnite; cându aru protestá contra unei arondári cu tendintia pipaita de magiarisare, atunci astufeliu de protestare aru aflá resunetu in inimile tuturoru conlocuitorilor nepreocupati de unu ultranationalismu reu intiesu si pagubitoriu intereselor comune ale patriei. Români, cari inca au dreptu a-si teme nationalitatea lor si dreptu si datorintia de a o aperiá contra amenintariilor de ori ce natura, aru fi cei dintâi, cari aru consimti cu protestele sasilor si ii aru spriginí. Dara cându ei vedu, ca sasii se provóca la institutiuni, prin cari au suprematesatu seculi intregi majoritatea populatiunei fundulu regiu si cându ei vedu, ca sasii se provóca la concludu, prin cari voiescu sa restringa drepturile constitutiunali in mân'a unei birocratie sasesci, carea sa aiba voia mai târdiu a imparti si guverná fundulu regiu dupa placulu ei, nu potu, românii, decâtu dicendu: "dómne feresce de mai reu!", sa staruiasca pre lângu o arondare, carea sa fia justa facia cu interesele populatiunei din patria, fára de a cautá in fati'a cutárei populatiuni, ca este ea magiara, este sasésca séu romána.

Români nu voiescu asuprire nimenui, dara nici ei sa fia asupriti.

Protestele sasilor asiá dara nu ne potu nici entusiasma cá sa laudam intrensele virtutea nationale sasésca, dara in modulu cum si le-au formulatu districtele si scaunele singuratece pâna acum, nici esplicabile nu le aflámu; pentruca astadi nu mai póte nimenea pretinde aceea ce nui compete din nici unu puntu de vedere.

Sasii se provóca la istoria. Déca istori'a este unic'a normativa in arondarea jurisdicțiunilor unei tieri, atunci in Transilvani'a aru trebú sa se sustiena cu scumpetate teritoriale vechi istorice, asiá numite a nobililor, a seculor si a sasilor, séu fundulu regiu. Comitatele districtele si scau-

nele aru trebú sa se sustiena in impartirea lor, pâna si comitatulu Albei-super., carele pare ca e de pre tempulu cându titanii au vrutu sa ia cu asaltu ceriulu si ddieii au aruncatu cu darabe din comitatulu Albei dupa titani si asiá au cadintu unele părți lângu Ternávi, altele lângu Oltu si asiá mai de parte printre comitatele scaunele si districtele celelalte pâna la marginea tieriei de către Moldavi'a de odinióra. Aru trebú cá diet'a provinciale a tieriei cu voturile curiate, dela care sa fia eschisa *misera plebs contribuens*, carea *praeter mercedem laboris nihil habet*; cu unu cuventu: sa se restitué dara tóte, pentruca tóte au fostu odinióra si inca pâna in tempurile noastre si suntu istorice.

Cugetámu ca returnarea acestor invecituri, cu tóte ale lor, nu le mai dorescu nici sasii; inse tocma aci devine flagraanta contradicere, ca ei din tóte aceste nu pótescu sa mai fia sustienutu decâtu aceea ce le vine bine, adeca fundulu regiu cu universitate nationale exclusivu sasésca, cu jurisdicțiuni exclusivu sasesci, in cari legându balastulu cetátilor de poporatiunea rustica sa póta fi si mai departe tutorii tuturoru locuitorilor si proprietarii tuturoru bunatátilor fundulu reg. Din aceste apoi cându voru voi sa dea si altor'a vre-o faramitura bine de bine, cându nu voru voi inse sa nu le dea, decâtu poverile si sarcinele publice, cá in trecut.

Este minunata impartirea acést'a egale a drepturilor si bunatátilor. Acést'a este egale indreptatirea *dupa rezultatele sciintiei* (!?!), dara nu egale indreptatire, dupa carea fia care locuitoriu sa se bucure de acele'si drepturi constitutiunali. Nu, pentruca astufeliu de pretensiune, de-si justificata dupa tóte teoriile sciintiei si prochiamaata si prin legi, in ochii dloru, este *comunismu* si *socialismu*, cu care apoi sparia lumea din Europ'a apuséna si infatisiéza pre români, punendu pre o trépta cu peile rosii din *Australi'a*. Déca n'aru fi statulu romanu din vecinatatea noastră, organizatu cu tóte atributiunile unui statulu civilisatu europénu, dupa influinti'a literaria a sasilor, lumea esterna, in adeveru aru crede, ca români suntu cá si Caffrii din *Afric'a*, cari nu voiescu si nu suntu capaci de ordine moderna de statulu si nu merita alta sórte fára, cum dicea fericitul *Roth*, ca trebuiescu sterpiti cá nisce *maracini rei*.

Ni se pare ca unii domni sasi cându scriu in diurnale, mirandu-se ca români cum de nu sciu istoria, nu cugeta la tratamentul acést'a si la referinti'a cea vechia, pre cându sasii privia in români numai colibari si lipituri etc. si iobagii magistratelor lor. De aceea se provóca cu atât'a linisce sufletésca la etatea de auru ce au avutu românii in fundulu regiu si aprinsi de zelu divin, dicu, ca déca noi afirmámu ca au fostu sclavia in fundulu regiu mintimu istoriei in fatia.

In comitate a fostu sclavia decretata prin legi feudale, in fundulu regescu a fostu sclavia usurpata.

Bine si voru aduce aminte si dloru, ca in acela'si fundulu regiu, in care in adeveru, dupa diplomele regilor Ungariei, românii erau in acelea-si drepturi cá si sasii, — pentruca legile cele robotarie suntu indreptate asupr'a rusticilor supusi domnilor feudali, — pre fundulu regiu românulu, care dupa fassiuena istoricilor lor purtau greu-

tátile in unele tempuri si pentru cei ce se bucurau de beneficiuri, i erá interdusa cladirea de locuinte cum se cade, ii erá interdusu a redicá biserici cu turnu cu clopote in cetáti, i erá interdusu purtarea si cultivarea a ori-ce industria s. a. s. a. si prelángu aceste trebúia, dimpreuna cu preotimea sea, românulu, sa contribuie din rodurile sele pentru parochii sasi cu decimele sele, dupa cari si astadi tragu din averea statulu numai preotii lor rentele cele grase si au primitu numai preotii densiloru despagubirile cele si mai grase.

Starea cea fericita a românilor in fundulu regiu s'a stracuratu pâna in diu'a de astadi, pentru ca pâna in diu'a de astadi d. e. românii gr. or, cari au resiedinti'a Archiepiscopului si Metropolitulu lor in Săbiu, unde se tienu congrese, sínóde, consistórie, unde au unu seminaru fórtu impopulatu, inca nu s'au invrednicitu a capeté baramu unu locu pentru cladirea unei biserici corespundietórie. Ba cetitorii acestei foi póte si mai aducu aminte de intemplantia din anii trecuti, cându comunitatea cetátiei Săbiului a respunsu *negativu* la rugarea repausatului Archiepiscopu si Metropolitu de a-i *cede putientica apa din canalulu care trecea prin proprietatea lui*.

Este adeveratu ca tóta starea românilor din fundulu regiu e mai buna, si in privinti'a intelectuale si in privinti'a materiale. Acést'a inse nu vine din pusetiunea cea favorabile politica a românilor din trecut, in fundulu regiu, ci in prim'a linia e de a se adscribe comericiulu ce-lu pórtu românii cu invecinat'a Romania si cu orientulu si in parte absolutismulu celu urgisitu, carele cum au fostu de reu, dara a spartu ghiati'a privilegiilor, celu putieniu in modu indirectu.

Pentru trecutul istoricu asiá dara nu se va aprinde nici unu român din fundulu regiu si nici pentru susutienerea influintiei exclusive sasesci, ci va dorí fia care sa véda odata sositu tempulu, in care sa se bucure fia care locuitoriu, fára deosebire de nationalitate, de acelesi beneficii, alaturea cu ceilalti conlocuitori, cu cari participa alaturea si la poverile patriei.

Români suntu acnm si au fostu totudéun'a gat'a a trage unu velu nepetransu preste trecut. Noi nu amu fi amintitu tocma acum, cându apasa si asupr'a noastră aceea'si grigia si acelesi temeri de nationalitatea noastră, cá si asupr'a sasilor, si marturisimu ca ne pare reu ca procederea sasilor provóca reamintirea durerilor din trecut, pre cari noi numai cu multa crutiare le atingemu si acum, cá in trécatu. Dara eata ca ne trédimu cu o deceptiune asiá de amara acum cându asteptámu cu totu dreptulu dela socii nostri, ca celu putieniu acum sa fia mai cu consideratiune către noi si prin apararea unor drepturi sa nu eschide pre altele.

De altmintrea românii fundulu regiu si in specie cei din scaunulu Săbiului s'au pronunciatu in privinti'a arondárei fundulu regiu cu alte ocațiuni prin *voturi separate*, de a căroru sorte nu mai scimu nimic'a, si ei nu se vedu motivati nici astadi a face vre o abatere dela acele.

Aru fi inse cu mulu mai bine, cându sasii, cá unu poporu, care prin pusetiunea sea din trecut si prin legaturile de afinitate cu poporulu

celu mare alu nemtilor, póte representá pre portatoriulu civilisatiunei, aru avé deplina incredere in puterea lor de viétia; cându ei pentru cultur'a lor aru resigná dela bastiunile invecitate ale trecutulu si in intielegere si cu românii si cu magiarii din patria s'aru interesá pentru o arondare naturale, dictata de impregiurárele locali. Atunci ei aru scapá de odiulu iubirei de privilegie anti-cuate, si noi cestialalti de dese voturi separate.

Astadi Joi se incepu siedintiele consistoriului metropolitanu, in cari se voru resolve cauzele apelate dela consistóriele eparchiale din metropoli'a noastră. Spre sfersitul tieriei, consistoriulu metropolitanu si eventualu spre sfersitul tierieniu unu sinodu episcopescu, au venitu si Présanti'a Sea P. Episcopu alu Aradului Ioanu *Metianu*, la Săbiu.

Diet'a Ungariei 'si reincepe astadi activitatea.

"P. Lly." dela 31 Octobru aduce ministrulu presiedinte actualu Tisza o ovatiune cá care nu veduramu inca pâna acum in foile oficióse. Fidelulu organu, care a cantatu osan'a la tóte guvernele câte se ivira dela inaugurarea erei constitutiunale in cóce, fára de a-si face multi scrupuli, se pune si glorifica pre ministrulu presiedinte, cá pre unu Mesi'a nou, care e chiamatu a mántui patri'a de tóte calamitátile. De altmentrene acestu organu, déca nu ne insiala memori'a, remanendu consecuentu intru tóte a insusitu acestu rolu greu tuturoru corifeilor din ministerele de pâna acum, cu tóte aceste inse Tisa este mai pre susu de cátu de toti, fiindu ca elu pórtu astadi cárm'a, iér ceilalti ministri au trecut in domeniulu istoriei si nu mai suntu de folosu practic. Sa lasamu inse sa vorbéscu citatulu organu, care a fostu si e pururea guvernamentalu, despre meritulu celor ce au condusu si conducu destinele Ungariei, cáci elu are rolulu greu de a impreună contrastele politice, elementele heterogene intr'o actiune armonica spre salvarea patriei. Elu scrie in privinti'a acést'a cu cunoscut'a-i consecuentia:

De 24 óre spatiurile elegante ale palatulu Pallavicini din castelulu Bud'a au primitu pre unu domnu nou — pre alu sieseala intr'unu periodu nu togm'a de 9 ani! Andrassy, Lonyay, Slavy, Bitto, Wenkheim si Tisa: acést'a e sirulu acelor barbatii, cari au intratu aci unulu dupa altulu dela complanare in calitate de ministri presiedinti, nu se vine deci togm'a unu anu si diumetate pre unu ministru presiedinte si déca vomu cugetá, ca contele Andrassy numai in tomn'a anulú 1871 s'a indepartatu dela acestu postu, pre care l'a ocupatu aprópe 5 ani, atunci remánu pentru ceilalti 4 ministri presiedinti intre Andrassy si Tisa numai 4 ani, asiá încátu fiacare dintre domni acesti'a s'a bucuratu numai unu anu de grandórea ce e impreunata cu suprem'a conducere a afacerilor statulu. Noi tratámu cu barbatii nostri de statulu, cá si cu multe alte cele; cu tóta seraci'a noastră notorica amu fostu risipitori cá si cându amu fi dispusu de averi nedescavere si ajunseramu la minte, nu-

mai dupace veduramu pre toti acei'a, cari nu erá aci, macaru ca aveamu neaperata lipsa de densii.

Merita sa relevámu aici inca o aparentia memorabila, care mai ca nu s'a intemplat vre-odata intr'altu statu constitutionalu din lume: Dintre toti ministrii presiedinti, cari s'au succesu dupa olalta in cursulu celoru 6 ani, nici unulu macaru — vorbindu in sensu parlamentariu — n'a muritu mórte firésca, va se dica: nice unulu nu se duse dela postulu seu din temeiu, ca s'a luptatu intr'o lupta parlamentara mare, si ca majoritatea ce l'a radica, l'a parasitu in urma cu necredintia. Din contra — din afara toti acesti ministri presiedinti impreuna cu cabinetele loru dispusera in momentul repasirei loru togm'a de aceeași majoritate, care i-a salutatu la inceputulu activitatiei loru; — cabinetele nu cadura ci se destramara pre incetu, fara de a se sci anumitu cine a subminat existintia loru si cine avé sa vina dupa regulele parlamentarie in loculu loru. Ei dicendu asiá s'a sdrumicatu din intru lipsindule dela Andrassy adeveratulu sembure: o vointia care sa-si cunosca tient'a, o vointia tare, care sa domineze atátu in sinulu guvernului cátu si in sirurile partidei!

Nice actualulu ministru presiedinte n'ajunse la putere pre calea parlamentaria normale, nu la ministeriu in genere si nice la presidiulu ministerialu. Partid'a ce o conduse densulu 8 ani, n'ajunse in vre-o cestiune decisiva la majoritate si ceea ce da schimbare mai nóue — suplinirea lui Wenkheim prin Tisza — unu caracteru deosebitu, este impregiurarea, ca in casulu acest'a nu póte fi vorb'a cá mai inainte de o disolvere a cabinetului, in a cáru frunte a statu bar. Wenkheim, séu de o distrugere interna a partidei ce l'a spriginitu, ba ce e mai multu guvernulu si majoritatea a ramasu totu acele schimbandu-si numai doi membri din cabinetu posturile loru unulu cu altulu. . . Déca dlu Tisza pasiesce astadi prin spatiurile palatului presidialu, póte ca si va aduce aminte fara voia de istori'a predecesoriloru sei si póte si de intrebarea: nu-lu va asteptá cum-va sórtea acestor'a, si nu cum-va a ajunsu la culmea stralucita spre a se scobóri dupa o scurta petrecere acolo susu, intr'unu tempo mai rapede séu mai incetu la vale?

ECLESIASTICA.

Studii essegetice.

Sectionea II-a.

CAPUL II—IV.

Cele dintâiu minuni a lui Iisusu in Galile'a, Samari'a si Iudei'a.

Capu II Vs. 13. Capu III v. 21.

(Urmare.)

Vs. 20 . . . in patru-dieci si siese de ani s'a edificatu biserica. Este vorb'a de biserica lui Irodu, a cárei edificare sa se fia inceputu in álu 18 anu alu domniei lui Irodu celu mare, séu dupa alta computare din anulu alu 15²) si sa se fia continuatu pâna pre tempulu lui Irodu Agripp'a II, si a procuratorelui Albinu.³)

Edificarea bisericei inca nu erá terminata. Dupa relatarea evangelistului, judeii declara ca la acésta biserica au lucratu 46 de ani. Déca amu computá acum etatea lui Iis. dupa aceste isvóre, amu veni in mare contradicere cu cele relatate de Luc'a la 3, 23. Cáci, dupa Ioseph edificarea bisericei s'a inceputu séu cu 26, séu cu 23 de ani inainte de Christosu, in urm'a cárei'a, déca dela inceperea edificare, pâna la conflictulu acest'a in-

¹) Ioseph: Antt. XV, 11. 1. — dupa de Wette.

²) dto B. I. I, 21, 1. dto.

³) dto Antt. XX, 9. 7. dto.

Déca dorinti'a majoritatiei precumpanitoria a natiunei decide singura acést'a intrebare atunci — putemu afirmá cu tóta increderea — palatulu amicabilu din castelu nu-si va schimbá in curendu locuitorulu seu. Pré adencu a semtitu tiér'a intréga acele desavantagie ce au provenitu din schimbarea continua a persóneloru cátu si a sistemeloru, decátu sa nu se semtia de toti in modu viu dorinti'a de a vedé odata afacerile Ungariei pre mai multu tempu conducendule acelasu capu si aceeasi mâna, cu atátu mai multu cu cátu dupa tóte esperientiele de pâna acum suntemu indreptatiti a tiené acestu capu de inteliginte, iéra acést'a mâna de firma.

Incátu vine vorb'a de spriginulu majoritatiei parlamentarie, si amu puté adauge alu natiunei, positiunea cabinetului Tisza va fi la tóta intemplarea mai solida, decátu a ori si cáru din cabinetele de pâna acum. Dorinti'a singura inse de a vedé unu cabinetu sustienendu-se la carma si vointi'a sincera de a-lu spriginí dupa puteri, nu e togm'a suficiente spre a-i asigurá existintia, si aru fi fórté regretabilu, cându Tisza s'aru insielá in acést'a privintia crediendu pre unu momentu, ca dorinti'a ferbinte a tierrei dupa o óre-care stabilitate a relatiuniloru, dupa o pauza pre cátu se póte de lunga in crisele ministeriale ce reaparú periodice, aru fi unu elisiru formalu de viétia, o medicina cu efectu infalibilu contr'a mortiei si ca nu aru fi lipsa sa arete si densulu o actiune energica si rezultate grabnice si insemnate, déca existintia guvernului seu trebuie sa fia intr'adeveru asigurata.

E tempulu, cá actiunea sa incépa numai decátu, epoc'a sperantie si asteptáriloru este incheiata. Greutátile cele mari ale transactiunei, positiunea de pâna acum a guvernului escusa in cátu-va intardierea; pâna acum s'a facutu fórté putienu, ba din punctu de vedere alu rezultatoru practice chiaru nimicu. E fapta, ce nu o póte negá nice ministrulu de financia, ca in decursulu luniloru din urma nu ne amu apropiatu nice cu unu pasiu de resólverea cestiunei bancei. Cu banc'a natiunale austriaca nu s'a facutu — si nice ca a fostu de lipsa, pentruca aici suntu competente ambele governe — absolutu nice o ne-

tre Christosu si judei a fostu numai 46 ani, — Iisusu n'a pututu fi mai betranu de 20, séu dupa alta computare de 23 de ani, — pre cându evangelist, Luc'a ne spune la 3, 23 ca erá de 30 de ani. De aci luându liter'a, si comparendu-o cu Ioseph venimu in colisiune, ba essegetii mai noi, findu cu considerare numai la acestu istoricu, si comparendulu cu acestu testu, punu etatea lui Iis. — la inceputulu activitatiei sele — la 26 ani, iéra acést'a din acea cauza ca dupa legile evreesci (IV Moise 3, 35. 39. seqq.) nu puté intrá in servitiu publicu, cu atátu mai putienu cá invetiatoriu — avendu etatea numai de 23 ani.

Déca n'a potutu fi de 23 de ani numai dupa combinárele dintre Ioseph si evang. Ioanu, ci ce-va mai betrauu, pentru ce sa punemu óre 26 de ani si nu 30?

Cumca a trebuitu sa fia de celu putienu 26 ani se da numai cu socotél'a; iéra cumca a fostu in adeveru de 30 de ani sa documenteaza inveteratu.

a) La Luc'a 3, 23. se dice apriatu si Iisusu incependu erá cá de 30 de ani — adeca erá de 30 ani pre cându a intratu in activitate.

b) Totu la Luc'a 3, 1. 2. ni se spune cu asiá sigurantia, si ceea ce ne spune se documenteaza istorice asiá de chiaru incátu nu mai incupe indoiéla. Aci se dice: „In anulu alu 15-lea alu imperatiei lui Tiberiu a fostu cu-

gociatune, dara cu tóte aceste nu vedemu nice celu mai micu progresu positivu. Intre ambii ministri de financia s'au schimbatu unele note puru academice fara de a se fi apropiatu parerile macaru cátu e unu firu de peru cá si cându amu dispune de ani multi pentru aplanarea acestei afaceri si cá si cându amu fi intr'o positiune buna, cátu sa nu avemu lipsa de a ne mai cugetá la o modificare.

Relativu la aplanarea afaceriloru drumurilor ferate guvernulu si-a elupatatu dela parlamentu o plenipotentia estinsa in butulu resistintiei ce a intempinatu, dara cum a intrebuintiatu guvernulu acest'a in puternicie? Dupa cátu scimu n'a facutu nimicu.

Ce se dicemu despre pertractárele vamali cu Austri'a? Totu ce amu esperiatu in acést'a privintia ne arata ca guvernulu cu tóte ca s'a aprofundatu intr'unu labirintu intregu de discussiuni detaiate n'a luatú nice atitudine facia de intrebarea cardinale: sa fia teritoriulu vamalu comunu séu separatú? Noi scimu fórté bine, ca de sustinerea unui teritoriu vamalu comunu cu nice unu pretiu nu póte fi nice vorba, se póte ca atitudinea Austriei va face despartirea teritoriului vamalu indispensabile. Lucrul principalu e, ca care e scopulu ce-lu doresce guvernulu. Déca compaciscentulu celalaltu se convinge, ca noi dorimu sinceru durarea teritoriului vamalu comunu, atunci elu in discussiuni va luá fatia de pretensiunile nóstre cu totulu alta atitudine, cá in momentulu, cându ne va suspitiuná, ca noi incepemu negociárele numai pro forma.

Ministrulu presiedinte cunósce tóte aceste si scie bine, ca partea precumpanitoria a responsabilitatiei pentru cursulu afaceriloru cade aprópe numai pre densulu, densulu ce e dreptu e numai unu omu si umerii sei ori cátu de tari aru fi nu potú suportá tóta sarcin'a, dara densulu trebuie sa dea puteriloru ce stau la dispositiunea sea impulsu si directiune si déca óre-care nu póte corespunde tientei, sa-le suplinésca prin altulu. Dlu Tisza are astadi mâna libera in tóte latuarele si credemu ca se va folosi de acést'a putere. In speranti'a acést'a noi lu salutámu cu cordialitate in diu'a cându cá domnu de casa pasiesce preste pragulu presidiului ministerialu si déca dorinti'a nóstra, cá densulu sa domnésca multi ani neconturbatu,

ventulu Dlu cátra Ioanu fiulu Zachariei. Tiberiu s'a suitu pre tronu in 14 d. Chr., alu 15 anu alu imperatiei lui este 29 dupa nascerea lui Christosu. Asiá dara in anulu alu 29-lea d. n. Chr. a fostu cuventulu Domnului cátra Ioanu in pustia. De aci este tare naturalu ca Iis. si-a inceputu activitatea numai in anulu urmatoriu cu cáte-va luni mai tardiu, adeca in an. alu 30-lea.

c) Cele espuse de Luc'a se constata si prin insusi testulu de fatia de Ioanu; cáci aci nu se dice: „de patru dieci si siese de ani se zidesce“ . . . ci „in patru-dieci si siese de ani s'a ziditu“ . . . Acest'a tradéza ca a) pre atunci nu se mai lucrá la biserica, ci se privea cá gat'a; b) déca inca nu erá gat'a, se vede ca lucrarea erá intrerupta de unu tempu mai indelungatu.

Déca voimu deci a ne aretá sciinti'a si critic'a dupa isvóre vechi istorice, sa nu lasámu pre cele sigure si sa ne acatiemu de cele nesigure, cáci nu ajungemu la nici unu resultat, déca nu cum-va la acel'a . . . cá sa devenimu ridiculi. —

Iudeii ne intielegendu pre Iisusu, si esprima mirarea, cam in modu despretiutoriu: tu?! tu vei ridicá acésta biserica?! . . . in 46 de ani s'a edificatu!

Vs. 21. vedi Vs. 19.

Vs. 22. Invetiaceii neintielegendu cuventulu lui Iisus. nici nu cugetara la densulu pâna dupa mórte si inviere cându li s'a deschisu mintea cá se

e impartasita si de densulu, apoi acést'a ne linistesce pre noi fórté, cáci atunci densulu nu va intardiá de a creá acele conditiuni, de cari depinde realizarea acestei dorintie.

„Monitoriulu imp.“ rusescu a surprinsu Europ'a cu unu comunicatu in favórea slaviloru supusi guvernului turcescu. Comunicatulu dice ca Rusi'a a doritu in contielegere (aliantia) cu alte dóue puteri sa sustiena pacea, dara ea nu póte sacrificá simpathiele ei cátra crestiniu slavi intielegerei cu puterile. Sacrificiele natiunei rusesce pentru populatiunea slavica din Turci'a suntu asiá de mari, incátu se simte indreptatita de a pasi pre fatia cu simpathiele ei (Rusiei) inaintea Europei.

Rusi'a nu are incredere in promisiunile guvernului turcescu si de aceea amenintia in urma cu cuvintele: „In totu casulu starea cea trista a populatiunei crestine din Turci'a trebuie sa aiba unu sfersitu.“

Comentariiele la comunicatulu acest'a suprindietoriu n'au lipsitu. Cele mai multe diurnale dicu ca cestiunea orientala au intratu intr'o fasa nóua si ca generalulu Ignatieff, ambasadorulu rusescu, carele a sositu acum de curendu dela Livadi'a la Constantino-pole, va pasi inaintea divanului turcescu imbracatu in tog'a (paletot) lui Mencicoff. (Alusiune la inceperea resbelului orientalu din 1853 si 1854).

O depesia, adresata lui „Times“ la 22 Octombore din Parisu, dice ca Franci'a dupa ce a sondatu opiniunea puteriloru in privintia mesuriloru financiaie ale Turciei, a protestatu contr'a acestorú mesuri.

„Depesile pre cari Franci'a le a adresatu puteriloru, adauge Times, 'si aveau de scopu a propune ceva determinatu de mai nainte; ea le face cunoscutu numai ca ea voiesce a protestá si a le invitá cá sa ia si ele parte la opiniunea ei in asta privintia.“

Engliter'a n'a datu pâna acum nici unu respunsu categoricu, crediendu ca e mai bine sa astepte parerea diferiteloru syndicate pâna a nu se intielege pâna a nu se hotari déca trebuie sa faca veri o demarsa colectiva. Franci'a a impartasitu acésta opiniune.“

intieléga scripturile (Luc'a 24. 45) . . . scripturei, ad: Test. vechiu in locurile tipologice despre invierea lui Iis. cu deosebire Ps. 15, 10. Isai'a c. 53. comp. Ioanu 20, 9. Luc'a 24, 26. de o parte iéra de alt'a: acelei scripturi (Zach. 6, 12.) carea anuncia nóua intemeiere a bisericei lui Ddieu, a bisericei in sensu mai inaltu, spiritualu. —

Sinopticii (Mat. 21, 12 seq. Marcu 11, 15 seq. Luc'a 19, 45 seq.) istoricescu actulu acest'a — curatirea bisericei — nu la pasc'a prima, ci la cea din urma. Dara atátu la Ioanu cátu si la sinopticii scen'a se intempla la inceputulu activitatiei in Ierusalimu; la unulu cá si la ceilalti, la prim'a cercetare a bisericei din Ierus. afara de prunci'a lui Iis. Luc'a 2, 41—50); la unulu cá si la ceilalti cu acela'si decursu esentialu, numai cátu Ioanu istoricescu mai chiaru, iér' sinopticii nu amintescu cuvintele lui Iis. din Vs. 19, de-si acestea nu se tienu de insusi actulu, ci de rectificarea sea (comp. Vs. 18). In ambe locurile se vede caracterulu profeticu-reformatoriu, cu acea deosebire inse, ca Iis. apare la incept. mai multu cá profetu, in care calitate scutesce cas'a de rugaciune (cas'a mea este de rugaciune), pre cându la Ioanu se aréta mai multu cá fiu alu lui Ddieu, si cá atare — 'si eserciéza dreptulu de fiu in cas'a tatalui seu (. . . cas'a tatalui meu . . .)

Ómenii mai multu curiosi si scrupulosi de cátu credinciosi 'si punu in-

In mai multe centruri mari industriale si comerciale se simte o mare crisa. Case mari de comert au incetat platile. La Berlinu cá si la Moscu'a, crisa face a i se simti efectele. In cea dinteu localitate, guvernulu a trebuit sa vina intru ajutoriu autorisându constituirea de case de imprumutare, lucru la care nu voise a accede pâna acum'a.

In cestiunea platii datoriei turcesei se scrie ca Savfetu-pasi'a a adresatu câtra reprezentantii Inaltei-porti in strainatate o circulara prin care guvernulu otomanu cere creditoriloru sei sa i imprumute, pentru o dobenda fôrte avantagiôsă, jumetate cupóneloru ce aveá sa le platésca si amortimentulu câru'i trebuia sa i faca fatia, in sa numai in tempu de cinci ani.

„Prin acésta mesura, dice „le Constitutionne”, „Pórt'a retrage óre-cum déca va fi cu lealitate esecutata, mesur'a de mai naite. Ea conjura ast-feliu pericolulu unei suspendári fortiate a platii care devenea pre fie-ce di mai iminenta, si pre de alta parte ea 'si procura fára mari cheltueli si fára intermediari, 35 milióne liberate cu nisce dobendi si conditiuni de ram-bursare fôrte avantagiôsă.”

Aradu, 12/24 Octobre 1875.

Onorata redactiune! In stimatulu diariu „Telegrafulu Romanu” din 9 l. c. nr. 80, s'a publicatu o co-respundintia lunga de sub Buceci, referitória la candidarea de preotu in Zernesci. — loculu nascerei mele, carea-mi atribuesce si mie multe pe-cate, dintre care in sa onoratulu co-respundinte n'au binevoitu sa-mi dovedésca barem unulu.

Ce se dicu eu la atâtea asertiuni neintemeiate? Multe asiú avé de disu; dara nu sum eu competinte sa judecu despre mine, ca póte mi-asiú atrage presupunerea de presupunea de preocupatu. Asiú poté eu dovedi suficiente se combatu asertiunile din aceea co-respundintia; dara precum bine scie onorat'a redactiune, nu potu intrá in polemii diaristice si mai vertosu cá Eppu, in polemii cu foi bisericesci; ci pentru delaturarea preocupatiunei de oparte, iera de alta pentru crutiarea tempululu meu carele mi este pignoratu sarcinei, si agendeloru mele archieresci: me vedu silitu a-mi luá refugiu la unu alu

trebarea: care are pre lánge sine ade-verulu chronologicu-istoricu, Ioanu séu sinopticii? pentruca nu consuma in privint'a tempului. Ioanu pune acestu actu la inceputulu activitátiului lui Iis. sinopticii catra fine. — Unii essegeti ne vrendu a subtrage din valórea istorisirei nici unui'a, dau dreptu si lui Ioanu si sinoptici, recurghendu la supositiunea, ca acelasi actu s'a intemplat de dóue ori: la inceputulu activitátiului (pre carele amintiesce Ioanu) si catra fine (dupa sinoptici) avendu totu aceeasi tendentia.*)

Asiá departe in sa nu este bine sa mergemu in aperarea evangheliei, caci nu ne e de nici unu folosu.

Unulu si acelasi actu este istorisitu atátu de Ioanu, cátu si de sinoptici, numai cátu difera in tempu.

Este atunci intrebarea, pre lánge care este adeverulu chronologicu! — Considerându scrierea mai tardia a acestei evanghelie, amu poté presupune o eróre memoriale a lui Ioanu. Dara avendu in vedére;

a) ca sinoptici descriu cu preferintia activitatea Galileiei a lui Iis. si despre mergerea lui la serbatorile pasciloru — din punctulu loru de vedére — nu amintiescu de cátu la urma — la pasc'a a 4 dupa Ioanu —; cu curatirea bisericeii intemplându-se

*) De acésta opiniune este si A. Sî-gun'a Istoria biser. Tom. I pag. 23 comp. pag. 35 §. 31.

treilea. — Consistoriulu metropoli-tanu, — carele sa cercetedie cu dea-menuntulu caus'a; sa judece intre onorat'a redactiune (!?) si intre mine, apoi sa publice enunciatulu prin fóia, spre a cunósce lumea pre celu peccatosu. Astufeliu onoratulu publicu va capetá adeverulu puru, fára a se supune la cetirea lungiloru replice prin care numai s'aru perde tempulu in daru.

Eu bucurosu taceamu si la co-respundintia de susu, cá si pâna acum. Inse in pusetiunea mea de astadi, persón'a mea cu totu renumele ei, bunu séu reu, apartiene diecesei mele, de carea sum legatu. Numai datorint'a cátra acésta legatura, me face se parasescu tacerea, si sa-i oferescu onoratei redactiuni procederea de susu.

Va vedé de aici fia-cine, déca eu nu amu predicatu iubirea si dragostea evangelica, buna intielegere si pacea? multu si lungu le amu predicatu pâna amu incaruntitu, si predicandu acestea amu batutu adeseori si la usile dloru de pre lánge „Teleg. Rom.” inse in fine m'amu vediutu silitu, ca la pragurile loru se scuturu pulberea de pre incaltiemintele mele intru marturia.

Ioanu Metianu m/p.
Episcopulu Aradului.

Apretiandu asertiunea Présántiei Sele P. Eppu I. Metianu din cele de mai susu, ca nu voiesce polemii lungi, noi credeamu ca va fi pentru caus'a de care se tractéza si chiaru si pentru persón'a Présántiei Sele mai bine a se ciontá discusiunea, mai alesu fiindu ca in meritu nu respunde, pre canalulu publicitátiului si mai ca ne in-voiamu cum-va chiaru si cu presupunerea Présántiei Sele, ca unu consistoriu metropolitanu, pre unu momentu, se póte trafigurá in fora de pressa; mai alesu déca ne aretá modalitatea, cum?

Acum inse, audiendu din mai multe párti ca Présántia Sea P. Episcopu se plánge asup'r'a nóstra, cáci nu i publicámu cele de mai susu, venimú ai satisfice dorintiei cu acea, ca in unulu din nrui venitori vomu reveni asup'r'a acestei afaceri spre a justificá procederea nóstra. Red.

Sabesiu, in 1 Noemvro 1875.

In ultim'a mea scrisóre amu fostu pomenitu pre scurtu despre activitatea oficieloru nóstre publice orasie-

la o astufeliu de serbatóre, n'au potutu-o aminti de cátu aducendu-o in legatura cu serbatórea pasciloru;

b) ca sinoptici au avutu in vedére mai multu faptele de cátu chronologia, pre cari le-au istorisitu fára maestri'a istoriculu, fiindu cu putiena consideratiune la chronologia. — Despre acésta ne convingemu din compararea diferiteloru acte istorisite de sinoptici, cari la unii suntú mai de tempuriu, la altii mai tardioru.

c) ca Ioanu scriindu evengeli'a in urm'a sinopticiloru si canoc ndu-le pre acelea, déca curatirea bisericeii se intemplá la pasc'a ultima, — dupa cum se pare din relatárele sinoptice — a buna séma nu o pune la inceputu (pasc'a prima). Elu se vede ca istorisirea sinopticiloru o privesce cá adusa in legatura cu serbatórea pascei despre carea singura amintiescu sinopticii, si astufeliu suplenesce numai aceea ce la sinoptici nu ocúra: elu intregesce pre sinoptici.

d) ca la evang. Ioanu cuventárele lui Iis. (Vs. 16 si 19) suntú mai aprópe de adeveru de cátu ale sinopticiloru, cari cea de intá'a la densii ocúra camu schimosita, cu a dóu'a lasata cu totulu afara (de carea inse au cunoscintia: Mat. 26, 61, 27, 41. Marcu 14, 58, 15, 29), si ca raportulu sinopticiloru coincide cu evident'a eróre ca Iis. in tempulu activitátiului sale a fostu numai la o serbatóre a pasciloru

nesci. Dorere si acum'a suntú silitu a dice, ca vechiulu reu n'a peritu, si grasédia si acum'a. Rabdarea nóstra este preste mesura pusa la proba, si tare me temu, ca nu vomu trai sa ajungemu intorcerea spre bine, indreptarea renlui, pâna ce nu se voru face si ultimii pasi, pasii de desperare la ministeriulu din Pest'a.

Noi nu ne-amu nascutu români si nu suntemu contribuitori de dari si purtatori de greutáti pentru cá sasi dela politia si magistratu sa ne desconsiderare, sa dée totulu uitári binele si prosperarea nóstra.

Partile locuite de maioritátea româniloru a orasiului sémana mai multu unu satu turcescu din vrémea decadintii. Acolo cele ce cadu in cerculu sanitátiului, a comunicatiunei, a usiurataiei in purtarea sarcineloru nu numai suntú absolutu neglese, ci chiaru desconsiderate, din simpl'a causa ca inim'a orasiului, reprezentantia comunitátiului nu vré séu nu póte sa fia la culmea chiamárii ei, ceea ce n'aru fi altu ce de cátu numai implinirea datorintiei.

Eu nu sciu din ce indreptare si cu ce folosu topitii nostri frati sasi se pórtá cu atát'a ura, netolerantia si malitia facia de noi cu cari trebuie ei se traésca pâna va fi unulu in Ardealu.

Spre esemplu voiu amintí aici pentru istoria ca unu ce fôrte caracteristicu, ca in dilele trecute s'a constituitu aici pre temeulu statuteloru intarite reuniunea pompieriloru liberi. La acésta intreprindere internatiunala, curatu umanitaria n'a fostu de ajunsu, ca sasi au desconsideratu insemnatulu contingentu de români pompieri liberi, ci unu negresitu de mai nainte fanatisatu cismariu sasu nu s'a scárbitu a pronunciá, ca: loru nu le trebuie nici unu „bloch” in comitetulu loru.

Nu e mirare dara déca cei aprópe 60 membri români voru esi din reuniune si acésta va poté suferi n'aufragiu pentru necugetarea unoru nepriceputi spre stricaciunea comuna, léca iubirea si vointia de buna intielegere a sasiloru nostri. Stricaciósă póte fi apoi cáte o vergea tisaiana la astufeliu de creature?

Inse speru ca in afacerea salutaria a pompieriloru cei intiepleti si cu mintea sanatósa dora voru nisui a aieptá peccatulu prostutiloru.

De altumintrea viitoriulu ni va

in Ierusalimu: putemu, ba suntemu necesitati a primí de adeveratu raportulu lui Ioanu, cu atátu mai multu cu cátu caracterulu profeticu si simbolicu alu intregui lucrári, corespunde nu atátu septamánei ultime, cátu mai multu activitátiului profeticu a lui Iisus. — Considerându aceste nu aflam uici o contradicere intre Ioanu si sinoptici: Ioanu pune actulu din cestiune la 1 pasca, sinoptici, ne potendu-o pune airea, o punu la pasc'a despre carea amintiescu: adeca totu la pasca: Ioanu tine contu si de chronologia si si de impregiurári, sinopticii ne potendu tiené de amendóue. suntú cu consideratiune la un'a la impregiurári, la pasca.

In acésta fapta a lui Iisus Vs. 15 — 19. aflamu simbolulu pocaintiei, pregatirea pentru bisericea cea nóua, al- carei temelie se punu cu inceputulu activitátiului lui Iis., si care se radica prin mórtéa lui si indeplinesce prin invierea lui. Elu predica pocaintia, curatirea animei, spre a poté primí invetiaturile sale (I. Iisus.) ulterióre. — Pre cum certarea, aspri-me: legea (Test. vechiu premerge indurárei (Testam. nou). astufeliu predicea despre indurare 'i premerge prédica aspri-me, a pocaintiei. — Fia carele se si curatie templulu seu asiá: pre cum a curatitu Iis. templulu lui Iehov'a, déca voiesce a primí credintia, si de aci indurarea !!! (Va urmá).

aratá limpede prin urmárele ne incun-giurate, cine a fostu si este cu musca pre caciula. Asemené credu ca nu va fi departe tempulu, cándu se va pune capetu asiaticéi manipulasiuni sasesci d'aici. §. §. §.

X

Romani'a.

Romani'a a datu o proba fôrte de mare ponderositate in tempurile de candu au eruptu crisa in orientu despre tactulu si intiepleciunea sea politica. Acésta este recunoscutu acum de Europ'a, carea o tacsá de multe ori de cuibu de agitatiuni. Reproducemu de asta data o dovéda despre recunoscintia ce obtiene dela puterile europene unu articulu aparutu in colónele diariului oficiosu din Berlinu.

léca testualu importantulu articulu din „Norddeutsche Allg. Ztg.:

„Din Romani'a ne vine, din o sorgenta fôrte stimabila, o relatiune care probéza ca Romani'a a contribuitu multu, prin atitudinea sea correcta, la domolirea insurectiunei din Herzegovin'a. Corespondentulu nostru constata ca sangele rece si demnitátea guvernului principelui Carolu, in atátu de grele impregiurári, a provocatu din partea guvernului turcescu manifestatiuni sincere de recunoscintia Asiá incátu Turci'a, comptându in lealitatea Romaniei, a pututu lasá hotarele séle despre nordu cu totulu neocupate de armata si a pututu astfeliu sa intrebuinteze acéste trupe in pártile cele mai espuse ale imperiului seu. Déca in Constantinopole guvernulu n'aru fi fostu siguru de dispositiunile leale ale guvernului din Bucuresci, aru fi fostu necesaru, spre a se asigurá militarésce frontier'a despre Romani'a, de a se desvoltá o potere celu pucinu de 100,000 ómeni, lucru care aru fi causatu o mare impedecare in operatiunile de pre campulu de resbelu din Herzegovin'a. Fermitátea cu care Romani'a a sciutu a resistá la tóte tentatiunile cari putéu sa o conduca la veleitáti hasardose se póte si mai bine apretia cándu vedemu ce dificultáti intempina Turci'a in nabusirea rescólei din Herzegovin'a cu tóte limitele anguste in cari se afla acésta rescóla. Este prin urmare de neta-gaduitu ca politic'a intiepleta a guvernului románu a contribuitu multu la mantienérea pácii in Europ'a si a facutu unu mare serviciu causei ordinei in orientu. Din tóte acéste co-respundentulu nostru trage conclusiunea ca statulu románu, departe de a fi unu cuibu de agitatiuni si de nelinisti, precum séu pretinsu mai inainte; din contra este o garantia pentru mantienérea ordinei si pácii in orientulu Europei si póte chiaru servi de parafoneru si zidu de aperare contr'a turburáriloru séu usurpariloru ce aru poté ameninti'a pacea in aceea parte a Europei.”

Varietáti.

** **Calendaru** pre anulu vi-sectu dela Chsu 1876 a aparutu cá si pâna acum, de dóue-dieci si cinci de ani incóce, in tipografi'a nóstra archidiecesana. Calendariulu acésta cuprinde pre lánge cele obicinuite in fiacare calendaru: geneologia dinastica, siematismulu metropoliei gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a; continuarea necrologului reposatului Archiepiscopu si Metropolitu a Marelui Andreiu de N. Popé'a, Archimandritu si vicariu Archiepescu; invetiatura poporale despre mesurile cele nóue metriche cu dóue tabele in care se asémene mesurile cele nóue cu cele vechi etc. Fia-care din aceste materie din urma trebuie sa atraga pre cetitori cu atát'a mai vertosu cu cátu pre lánge petrecere afla cetitoriulu si invetiatura despre lucruri fôrte de lipsa pentru fiacare románu. Tipografi'a tienutu contu de vechii nostri carturari si cu oca-

siunea acésta si a tiparitu calendaru cu litere bisericesci chirilice. Pretiulu unui calendaru brosiuratu 25 xr. nebrosiuratu 23 xr.

(†) **Teodoru Buzdugu**, Protopresbiterulu Bistritiei, incarcatu de ani si de o activitate neobosita pre terenulu bisericescu, scolaru si nationalu, pre care, in calitate de presbiteru in Borgo - Rusu a lucratu dela an. 1827, iera cá protopresbiteru dela anulu 1855, — dupa unu morbu tifosu de siése septamâni, si a datu sufletulu in manile creatoriului in 14 Octobre la 8 ore sér'a, in alu 76 anu alu vietiei sele (nascutu la 15 Februarie 1800).

Tristulu anuciú despre perderea unui tata de o familia venerabile, a unui radimu alu bisericeii si scóleloru nóstre intrunu tienutu asiá estinsu cum este alu protopresbiteratulu susu atinsu si totu odata asiá momentosu cum este alu populatiunei din valea Borgoului, si Rodnei unde a existatu odinóira renumitul regimentu român alu II de margine, lu aduce la cunoscentia iubitulu si obidatulu seu fiu *Vasilu*, in numele seu si alu fratiloru sei *Ioanu* parochu in Borgo-Dioseni, *Iacobu* parochu in Borgo-Rusu, in numele nepotiloru reposatulu, *Leo*, *Teodoru* si *Rebec'a*, fii ai parochului Ioanu si in numele nurorei reposatulu respective a sociei preotulu *Iacobu*, langa care, pentru veneratiunea ce a avut'o cátra superiorulu ei se alatura si preotimea tractuale, alu cárei colega si superioru a fostu unu siru inde lungati de ani, impartásindu cu dens'a greotatile si bucuriile ce le a avutu in nenumeratele lupte de candu a lucratu cu dens'a impreuna si in fruntea ei in ví'a Domnului.

Fia ne permis, cá sa ne alaturam si noi langa acei ce plangu pre fericitulu reposatu, carele pâna acum va fi primitu cunun'a cea nevastedita a osteneiloru sele din manile creatoriului, a cáru servu credinciosu a fostu in dilele vietiei sele, si versandu si noi o lacrima de despartire pre mormentulu carele va primí remasitele sele pamentesci, sa ne intrunim: vocea nóstra spre a dice unu doiosu: *Fiaí tieren'a usióra si amintirea eterna!*

* *Princess'a Serbiei din famili'a bucovinena Vasilco* „Der Osten“ spune ca stramosiulu prinseii Natali'a a fostu unu membru alu familiei Vasilco din Bucovin'a. Acest'a a trecut in Besarabi'a si a cumparatu acolo bunuri si prin deligentia si norocóse intreprinderi a castigatu o avere colosale. Stramosiulu prinseii ferá unu omu grasu afara din séma si de aceea rusii l'au poreclitu keskes (greu), de unde a remasu numele de familia Keszko. Fiulu acestui'a séu mosiulu prinseii cercetá adeseori famili'a Vasilco si Hormuzachi in Bucovin'a. Tatalu prinseii (care mai tardiu a fostu colonelu in armat'a rusésca), indata ce a primitu averea parintelai seu in ereditate a inceputu a se ocupá cu esaminarea tuturor harthieloru familiarie si avé de cugetu a intreveni la regululu rusescu pentru lepadarea pseudonumelii, dara intr'aceea a reposatu. — Asiá dara dupa tata principés'a este romána cá si dupa mama, carea din urma erá din famili'a Sturz'a. Famili'a Vasilco este o familia vechia, a cárei urme se afu 600 ani inapoi dela tempulu de fatia.

* *Drumul de feru Timisiór'a Orsió'a*. Dupa sciri private aflamu ca lini'a acésta pâna la Caransebesiu in tómn'a viitória va fi practicabila.

* *Stroussberg* „regele drumurilor de feru“, carele a claditu si drumurile de feru române a caditu in concursu si dupa sciri din Petersburg este arestatu in Moscva din caus'a datoriloru.

* *Correspondent'a generala austriaca* scrie, dice „Pr.“, rendurile de mai josu asupr'a noului serviciu in-

ternatiunalu dintre Vien'a si Constantinopole, alu cáru punctu intermediariu e Romani'a:

„Se scrie ca pâna acum servitiulu postalulu si transportulu de voiagiori intre Vien'a si Constantinopole de cátra bastimentele companiei de navigatiune cu vaporulu pe Dunare se facea fórt neregulatú iér'n'a, din caus'a greutátiloru navigatiunei. Guvernulu austro-ungaru a remediatu acestu inconvenientu angagiándu pre Lloydulu sa circuleze de dóue ori pe septamâna intre Constantinopole si Varn'a, acordandu pentru acestu scopu o subventiune particulara de 12,000 franci.

„Pre langa acésta guvernulu austriacu deschise negociári prin d. Rossel, impiegatu la directiunea posteloru, cu diferitele companii de drumu de feru, de pe calea Vien'a Constantinopole, spre a luá intielegere cu ele in scopulu unei legaturi. La Bucuresci misiunea dlui Rossel a reusitu pre deplinu, elu s'a intielesu cu directorii drumurilor de feru Cernauti-Iassi, Roman-Bucuresci si Bucuresci-Giurgiu. Greutate erá cestiunea trecerei Dunarei intre Giurgiu si Rusciucu, pâna ce guvernulu român se declara gat'a a pune vaporulu „Romani'a“ sa stioneze la Giurgiu si-lu insarciná cu servitiulu de posta si de voiagiori intre Giurgiu si Rusciucu si vice-vers'a. D. Roessel a plecatu la Constantinopole; in ori-ce casu inse noulu serviciu postalulu e asiguratú si va putea intrá in vigóre dela 1 Novembre viitoriu.“

Asupr'a acelei'a-si cestiuni „Le Danube adauge urmatórele:

„Guvernulu român a luatu o mesura a cárei importantia nu va putea fi indestulu apreciata, din punctulu de vedere alu transitulu internatiunalu.

„Elu a incheiatu cu diferitele companii de drumu de feru o conventiune in virtutea cárei'a se stabileste, cu incepere dela 1 Novembre, unu servitiu directu de voiagiori dela Vien'a la Constantinopole, ví'a Cracovi'a-Lemberg-Cernauti-Bucuresci-Giurgiu-Rusciucu.

„Eata in fine Europ'a centrale in comunicatiune directa cu Bosforulu pre calea cea mai scurta. Preste câteva dile se va putea face drumulu intre Vien'a si Constantinopole in 75 ore, adeca 62 ore in drumu de feru pâna la Rusciucu si 13 ore in vaporu, dela Varn'a la Constantinopole. Si acésta in totu cursulu anului fára intrerupere.

„Cându se gandesce cine-va ca nu e multu tempu de cându unu voiagiu la Constantinopole erá consideratu cu totu atát'a frica cá si unu voiagiu in giurulu lumei.“

* *Focu*. Dumineca sér'a a arsu in Ocn'a de susu vre-o diece cladiri economice. Se dice ca foculu a fostu pus.

* Invitare de prenumeratiune la dóue manuale didactice, pentru scólele române poporali:

„Introducere in Economia“

si

„Istori'a Romaniloru.“

Manualulu de economia l'amu publicatu inca la inceputulu acestui anu in fói'a — de atunci incetata, „Lumin'a“, — dreptu ce, la dorinti'a mai moltoru colegi, — dupa-ce l'amu purificatu, revediatu si coresu, voiescu a lu pune in man'a publicului scólei poporali.

Nisuinti'a si tendinti'a mea a fostu a face macaru o incercare si unu inceputu intru aceea, ca — cum trebe sa fia impartitu si compusu una opu bunu, carele se face pre elevi cunoscuti cu tóte ramurele de economia si se i puna in stare, de a-si formá o ideia despre acésta sciintia, ce astadi conditionédia bunastarea omului, familie, natiunei, statului, omenimei; de aceea l'am impartitu in 6 párti: „Plugari'a“, „Gradinari'a“, „Le-

gumeri'a“, „Maiestri'a“, „Negotietori'a“, si „Invetiatur'a.“

„Istori'a“ — incepe cu Originea Romaniloru, si cuprinde tóte fazele prin cari au trecut poporul romanu — pâna in dilele nóstre Momentele triste destépta in elevi cugetare si privire seriósa, iér momentele de marire de gloria, li inspira bucuria, placere, mangaiere, viétia si ambitiune natiunale.

La finea opului suntú 20 de poesii din cele mai alése si popularisate — mai tóte referitórie la momentele istorice, asiá ca acestu opusioru se fia pentru copilu cartea cea mai petrecatória si pretiósá.

Intru prelucrarea ambeloru opsióre amu mai avutu in vedere, ca limb'a se fia cátu mai poporale si usióra de priceputu, ca in daru vom propune ori vomu vorbí si scrie intr'o limba cá se nu ne pricepa nime!

Candu toti invetiatorii, resp. toti invetiatii nostri voru vorbí si scrie romanésce asiá, cá sa i pricepa poporul, caus'a romana va fi aprópe deslegata.

Mai amu a pune in vederea onoratulu publicu, ca la prelucrarea ambeloru opuri, atentiunea mea a fostu cá se impreunu prass'a cu teori'a. De aceea amu adoptatu intru predarea materieloru: metod'a socrateca, pentru ca asiá copii sa se dedee la atentiune, la cugetare si la lucru, mai apoi prin lucrare spontana, (ocupatiune, repetitiune,) se li se intarésca memori'a, si instructiunea se fia roditória si folosítoria.

Terminulu de prenumeratiune se statoresce pâna la 1 Dec. a. c. st. v.

Pretiulu unui esemplariu se pune cu 29 cruceri v. a. Mai pucinu cu 5 esemplare din fia-care opu nu se póte prenumera.

Banii mai cu inlesnire mi se potú tramite prin asemnate postali in Lipov'a (Banatu-Lippa), pâna la terminulu de mai susu.

Speru ca fratii mei colegi, dnii inspectori de scóle, inteligentii nostri si toti parintii cari dorescu a dá in mân'a baietiloru lorú aceste dóue manuale instructive, voru grabí a spriginí intreprinderea mea, prin zelóse si numeróse prenumeratiuni.

Ioanu Tuducescu,
invetiatoriu in Lipov'a.

* *Datori'a consolidata in Russi'a*. Ministrulu de finacie alu imperiului rusescu a publicatu de curendu unu remarcabilu referatu asupr'a finacieloru imperiului. Esaminarea acestui raportu ne dá o ideia esacta de situatiunea datoriei consolidate rusesci pâna 1 Ianuariu viitoriu. Eata principalele puncte:

Diversele imprumuturi contractate de Russi'a in Holand'a se urca la 91,868,000 floreni de Holand'a; acele contractate mai cu séma in Engliter'a in L. S. 101,678,408 si la 570,412,000 franci sumele imprumutate pentru cea mai mare parte in Franci'a. Cátu despre datori'a interna ea se urca la 918,676,366 ruble, ceea ce face nici mai multu nici mai putienu 570,412,000 franci, adeca 14,352,020 L. S. mai multu, si 1,685,000 fl. de Holand'a si 9,307,049 ruble, mai putienu decâtu la 1 Ianuariu 1875.

Afara de aceste sume mai este inca o cifra de 797,313,480 in 72 serii de bunuri de tesauru 5 la suta de câte 50 ruble fia-care.

Datori'a consolidata a Rusiei la 1 Ianuarie, va fi dara de 6,844,500,000 franci, si datori'a neconsolidata se va urcá la 3,905,475,000 fr. din care cea mai mare parte nu póta dobanda.

Cifr'a totala detorita de Russi'a pentru bunuri purtandu dobanda in intru si in afara, si pentru charti'a ei in circulatiune se urca aprópe la 1,750,000,000 tr.

Pentru publicu si pentru bo-

gati'a tierei se afla o circulatiune de 3,250,000,000 fr. in ruble de hartie.

Aceste cifre cu tóte acestea nu imbratisiezu tóte sumele pentru care creditulu rusescu este ingagiatu, cáci mai suntú aprópe 40,000,000 livre, ce se datoiescu cáiloru ferate ale cároru dobandi suntú garantate de statu. Astu-feliu ca déca amu adauge acésta suma la datori'a totala a statului, si la acea provenita din cele dóue emisiuni de bonuri ipotecare, pentru care statulu e óre cum responsabilu, intréga datoria atinge si intrece cifr'a de 11,750,000,000.

Concursu.

Fiindu statiunea protopresbiterale in tractulu protopresbiterale gr. or. alu Ilii vacanta, pre bas'a dispusetiunei Venr. sinodu archidiececanu dela 11 Aprile 1874 Nr. prot. 27 a inaltei ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 se escrie concursu pentru ocuparea acestei statiuni cu resiedinti'a in Ili'a cu terminulu pâna la 20 Novembre a. c. st. v.

Emolumentele suntú tacele legali obicnute la functiunile protopresbiterului.

Concurentii au se fia barbati apti si binemeritati pre terenulu bisericescu si scolasticu, — si sa si astérna concursele lorú la Vener. consistoriu archid. pâna la terminulu susu indicatu cu documentele necesari, si anume despre absolvarea studieloru gimnasiali si clericali, despre sörvitiele bisericesci si scolari de pâna acum'a, respective sa coresunda dispusetiuniloru provisorie ale sinodulu archid. din 1873 § 16 si celoru din an. 1874 Nr. prot. 27.

Din siedinti'a comitetulu protopresbiteralu gr. or. alu Ilii in 12 Sept. 1875.

Ioanu Ratiu m. p.
protopresb. cá comisariu
consistoriale

(1—3)

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu comunalu in comun'a Cudsiru, impreunatu cu salariulu anualu de 300 fl. v. a. cortelu liberu si lemne de focu, pentru ocuparea provisoria a acelu'a pâna la organizarea viitóre municipale se escrie prin acésta concursu, si concurentii se provóca, a-si tramite suplicele instruite cu documentele reccurate in terminu de 4 septamâni dela prim'a publicare a acestui concursu in fói'a oficiósa „Budapesti közlöny“ la subscrisulu magistratu. —

Magistratulu cetatiann-scaunulu Orestia in 3 Septembrie 1875.

Nr. 403/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III clasa Gainariu in protopopiatulu Nocrichiu Cincu-mere, la intielesulu ordinulu consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2665 se escrie prin acésta concursu pâna la 30 Octobre a. c. st. v.

Emolumentele suntú:

1. Portiunea canonica de 3 jug. 150 □ pamentu aretoriu si de fenatiu, langa care si proventulu din cimiteriu, si lemnele trebuincióse de focu.

2. Dela 40 familii o jumetate ferdela de cucuruzu sfermitu, si câte o di de lucru.

3. Totu dela 40 famili stola statorita de sinodulu protopopescu in anulu 1871.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si adresá petitiunile lorú pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Nocrichiu 1 Octomvrie 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,
adm protop.

(3—3)

Concursu.

In urm'a ordinatiunei pre Venerabilulu Consistoriu archidiececanu, de sub nr. 2501 ex a. c. Concursulu publicatu in nrii 39, 40 si 41 ai „Telegrafulu Romanu“ — pentru ocuparea parochiei din Valea-Buldiului, se prolungesce inca pre o luna de dile, adeca pâna la finea lui Octobre a. c.

Abrudu in 28 Sept. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu

Ioanu Gallu

Prot. gr. or.

(3—3)